

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Profitul expozițiilor.

Dacă omul ar continua a trăi singuratic nu numai că acest mod de viață i'ar fi imposibil, dar însușirile cu care este dotat ar fi pierdute; ar rămânea în mijlocul naturii, ca o rază minunată într'un pustiu fără de margini la care călătorul n'ar fi putut s'ajungă.

Instinctul de conservare însă l'a povățuit a se asocia și a cunoaște astfel valoarea și darurile sale, a'și dezvolta în fine inteligența prin care el va putea întrebuința cu folos și stăpâni natura. »Societatea a dezvoltat pe om, ear omul a perfecționat societatea«. Civilizația întreagă e produsul societății; e munca și inteligența acumulată și conservată de societate.

În goana sa după lucruri noi omul n'a cruțat nimic; continuu lacom năzuiește, aspiră tot mai sus. De abia cioplită opera sa, el caută cu inteligența și rațiunea sa a smulge eternele taine ale naturii. Nu vrea să cunoască hotar!

Și examinează lucrarea; îi studiază defectele, insistă asupra părților reușite;

pentru economisirea energiilor, se păstrează ca model lucrările ce corespund și armonizează cu concepția, fixându-se în modul acesta norme și reguli de urmat.

Activitatea omului în sensul acesta se manifestă în feluțite chipuri. Nicăieri însă nu se poate prezenta și admira creațiunile omenești mai în splendoare, ca în expoziții.

E surprinzător să vezi adunate în același teatru produse similare și interese contrarii din a căror apropiere se tinde la cea mai desăvârșită perfecționare. E ceva înălțător a intra în aceste temple clădite de mâna omului, spre a glorifica geniul. Ce jertfe mai sublime se pot aduce Dumnezeirei, de cât mărturia că i-s'a înțeles graiul cu care ea a voit a vorbi? Ce sanctuar mai blând, mai pios și mai sfânt se poate ridica unei Divinități?

În adevăr expozițiile sunt niște academii populare deschise întregii lumi; sunt un auxiliar necesar al instrucțiunii publice pe care o completează; ele concretizează noțiunile teoretice dobândite prin lectură sau auzite dela catedră. Dacă n'ar avea alt scop de cât a des-

volta în om sentimentele de frumos, de estetică, ele încă nu și ar pierde din importanța lor.

Pentru poporul de jos expozițiile sunt niște școli practice, menite a'cultiva și a' stimula.

Dacă ele exercită o înrădăcinare binefăcătoare asupra societăților, care deja au veche cultură, nu mai puțin ele sunt utile pentru popoarele tinere.

Pentru țărâtimea noastră, care aproape singură formează contingentul cel mai numeros al analfabeților, expozițiile agricole și industriale ar avea un efect salutar. Țăranului român i-s'a spus să înțeleagă carte, pentru că așa e bine, fără a se deștepă în el interesul și dorința de a se instrui. La întrebările lui naive: »Da ce facem cu atâta carte«: i-s'a răspuns: »spre a ajunge om mare, slujbaş harnic, a trăi mai înlesnit.

Fără îndoială cu direcția aceasta greșită, determinarea în așa mod a scopului școlii, în loc de a face din sate un gospodar luminat, școala l'a precipitat spre proletariat, l'a deprins a trăi în lume imaginară, care vecinic fuge din năpasta, ca o chimera!

FOIȚĂ

IDEI SUBLIME:

- »Căci Românul e întocmai
- »Precum stâncile mărețe
- »Care 'n valurile mării
- »Furtunate și istețe
- »Neclintite în veci rămân

Sunt destule atâtea chinuri
Doamne! »Adu ziua mult dorită
Zi de pace și tărie
Zi de glorie iubită
Pentru acest sârman popor.

Pentru o nație creștină
Care poartă un mare nume
Și în suflet 'i presimțe
Că-i chemată în astă lume
La un falnic viitor.

DIN POPOR.

Doamne la inima mea
Este un rîu și-o fîntînea;
Fîntîna-i năcăz de moarte,
Rîul le sapă pe toate.

Cine și-a pus nume lume
Nu și-a știut pune nume;
Să-și fi pus numele floare,
Că eșit mare 'nșălătoare.

Arză-l focu om urît,
Nici la moară n'are rînd
Dar omul care-i frumos,
Cum se duce varsă 'n coș.

Trece badea pingă mine
Par' că nu ne-am avut bine..
Nici eu nu-l întreb, ci trec,
Dar cu ochii îi petrec.

CUVÎNTUL.

Un fremăt trece prin pădure..
Moșnegii de pe culme plâng,
Își pleacă vîrfurile sure
În fața tinărului crîng

Iar florile de primăvară
Ridică capetele sus,
Șoptind în ruga lor de seară
Cuvîntul care li s'a spus.

De peste munți, pe supt ruine,
A curs cu apele la noi,
S'a ridicat în lumi senine
Și crîngul l-a beut din ploi.

Pe petritele dela morminte
Salcîmii 'n flori s'au scuturat..
Dormiți în pace, umbre sfînte.
Dormiți... cuvîntul a 'nviat!

Maria Cunțan.

Expozițiile agricole, comerciale și industriale pentru țara și nația noastră, ar fi oare cum un remediu contra celor semnalate mai sus, menite a îndruma pe țeran pe căi sănătoase și fericite.

Foloasele lor vădite au început să fie înțelese de toate straturile sociale românești. O dovadă mai mult pe lângă alte multe menționate deja, e chipul cum s'a răspuns de lumea lucrătoare cu brațele din întreaga noastră țară, la apelul inițiatorilor și organizatorilor Expoziției Agrare din Sibiu, Seliște, Brașov, Mediaș etc. apoi din România mai în toate Orașele, de astă toamnă, din primăvara și anunțate pe vara și toamna aceasta.

Adunată la un loc și aranjată în mod artistic, toată crema producției solului țării noastre și fasonarea produselor lui de mâna omului, s'a putut vedea de toată lumea dornică să cunoască puterea de producție a Ungariei și special a Ardealului, cât și ce se poate face în țara noastră cât de mult s'a pășit pe scara progresului, cum se poate trăi mai bine din cultivarea pământului și creșterea vitelor în țara noastră numită «eminamente agricolă», cu toate că numai atunci va merita această denumire dată prea de timpuriu, când întreaga noastră muncă agricolă se va face în mod civilizată, și va putea produce pământul muncit atât cât produce aceiași bucată de pământ din Reuniunile statului, ori ale marilor proprietari. Convinși de nevoia imperioasă a schimbării cât mai neîntârziată a felului de a munci ogoarele, săteni nostri ne putând avea la îndemână uneltele trebuincioase din pricina sărăciei fiecăruia, s'a unit în multe părți și a contribuit prin ajutoarele date de propriile lor forțe unite de banii din băncile naționale să-și procure unelte cu care să-și muncească mai bine pământul că și producția lui să mărește.

Anul acesta mai mult ca ori și când s'a văzut forța economică a eminamentei țeri agricole. Un singur an și a omorât cu foametea vite și oameni, în țara, noastră în care după toate socotelile mai e loc de muncă încă pentru 2—3 milioane! Mai e netăgăduit dar cu mijloace actuale de cultivare a pământului n'ajunge nici acelora ce sunt azi și greaua probă a anului trecut ne a dovedit acest lucru.

Pe lângă pildele ce dau expozițiile pe terenul agriculturii, creșterea vitelor de aceiași însemnătate pentru muncitorii

dela sate, a fost apreciată și binecunoscută la Expoziția Agrară din Sibiu etc. Economii noastre de vite din mai toate părțile țării au venit în mare număr să vadă expoziția și mulți au rămas cu ochii blejdiți ca la niște dihanii la vederea vitelor aduse la expoziție. Credeau că s'aduse din streinătate, că cine știe ce mănâncă și că în țara noastră nu pot trăi. Și cercetând au rămas uniți cât de înapoiți sunt și convinși că în loc de a ține cinci—șase gleabe de cai ori de vaci care se stea earna în nămol până la burtă și se bage fânul sub picioare în sloată, mai bine se țină o vacă ori două pe care hrănind-o cu aceeași cantitate de nutreț și îngrijind-o așa cum trebuie, să-i dea lapte cât toate ăle de le are, și de altă esență.

Aceiași comparație s'a făcut cu privire la toate animalele văzute. Expozițiile regionale și generale câtă au fost până acum în țara noastră, pentru cunoașterea tuturor ramurilor activității omului, privită din toate fețele, contribuie prin viale și vorbitoarele lor învățături la civilizarea omului ce nare putință să învețe și să umble să le vadă toate și în special Expozițiile produselor agricole și de vite, cu un mare rol în cultivarea țărânilor noastre care are încă multe de învățat. »Uniți-vă în cugete, uniți-vă în simțiri, muncind după recerînțele moderne, viitorul nostru va fi asigurat, căci cum a zis fericitul Bolintinean: »Viitor de aur ne așteaptă«.

DESPRE RUGINA BUCATELOR

DE
VICTOR ACHIM

absolvent de școala agronomică sup. în Budapesta.

(Urmare)

5.

8. *Rugina inului* (*Melampsora lini*). Apare în sămănăturile de in dese, dar nu numai pe inul cultivat, ci chiar și pe cel sălbatec (*Linum flavum*). Atât sporele de vară și de earnă, cât și ecidiumsporele se desvoaltă pe inul cultivat și pe inul sălbatec. De rugina aceasta nu ne prea putem apăra.

9. *Rugina părului* (*Gymnosporangium fucsum*). Pe Măr, pâr gutui, măceș apare în forma de corn, care nu-i altceva, decât tocul ruginei. Cu deosebire apare acolo unde e plantat socul (*Juniperus Sabina*); s'au și făcut cercetări, că oare nu stau în legătură unele cu altele, și au aflat, că pe soc sporele

ruginei sunt în formă de perină, de unde trec pe pâr ca ecidiumspore.

Mai înainte rugina părului au considerat-o ca boală seperată și omenuau: *Roestelia cancellata*.

10. *Rugina trandafirului* (*Phragmidium subcortitium*). Apare pe trandafir. Se desvoaltă prima-dată sporele de vară și după aceea cele de earnă.

11. *Rugina bradului* (*Peridermium pini*). Apare pe brad. Sporele de vară și de earnă sunt în o celulă și-s înfășurate cu o coaje în formă de potir.

12. *Rugina napului* (*Uromyces betae*). Incolțește foarte repede; pe frunze apar atât sporete de vară, cât și cele de earnă; sporele de earnă incolțesc primăvara viitoare. Dar pe nap mai apar și spore secundare, și anume încolțind sporele nu se formează din ele, ca de regulă miceli, ce se formează imediat spore. Sporele acestea se numesc spore secundare sau sporedii, ear celulele pe cari sporele se nasc se numesc promicelii. Locul de infecțiune a napului e sēmēța napului, de care trebe să îngrijim.

13. *Rugina mazărei* (*Uromyces pisi*).

În decursul verei aflăm petele ruginei pe partea de jos a frunzelor de mazăre. Sporele de vară sunt de culoare cara mizie, cele de earnă însă sunt de culoare neagră și sunt foarte și sunt foarte vâjnoase. Mazărea primește rugina dela planta numită laptele cânelui (*Euforbia cyparissias*), pe care cresc ecidiumsporele ruginei. Din care cauză trebuie se nimicim laptele cânelui, probabil așa se va ivi și la *Soia*.

Mai sunt încă:

14. *Rugina fasolei*. (*Uromyces fabae*) Apare pe fasolă, dar încă nu e studiată.

15. *Rugina de linte* (*Uromyces orobi*).

16. *Rugina trifoiului* (*Uromyces trifolii*).

17. *Rugina mazăricei* (*Uromyces viciae*).

18. *Rugina bobului* (*Uromyces fabae*).

19. *Rugina lucernei* (*Uromyces medicagini*).

20. *Gymnosporangium confusum*, apare pe măr și măceș.

21. *Gymnosporangium clavaria formis*, apare pe gutui.

22. *Peridermium elatinum*. se află pe pomi, și dă naștere cățăilor.

23. *Rugina Bradului alb* (*Chrysomixia abietes*).

24. *Rugina muștarului sau rapiței* (*Polyclesmus exitiosus*).

25. *Rugina trifoiului Svention* (*Uromyces oeculta*).

27. *Rugina tresthiei* (*Puccinia arundinacea*).

(Va urma)

Relaxări de dare pentru rugina grânelor. Din cauză că în legile despre contribuție nu este prevăzută expres relaxarea de dare pentru pagubele cauzate agricultorilor prin rugina grânelor, direcțiile financiare respingeau consecuent de relaxare pe motivul acesta. Față cu aceasta „reuniunea economică din comitatul Alba“ nu de mult a fost rugat pe ministrul de finanțe să schimbe acest us, ear' în sfera ei de activitate a îndemnat pe cei respinși cu asemenea cereri de relaxare, ca să recureze cauza la judecătoria administrativă. Astfel ajungând la judecătoria administrativă câteva recuse de acestaa, a enunțat acum de curând în o sentință de însemnătate principială, că pagubele cauzate în grâne sunt a se considera întocmai ca și cele cauzate de grindină, secetă, etc. și formează deci motiv de relaxare.

O consemnare de pomi nobili.

(Urmare).

II. Peri.

Favorita lui Clap. Pomul cere un pământ bun și loc scutit; crește repede și rodește bine. Produce pere mari de culoare galbenă-portocalie, pe o parte cu roșu și pline de un must foarte plăcut. Numai pentru desert. Să coace prin August—Septembrie.

Untoasa de Amanlis. Cere un pământ ceva svântat. Crește repede și nu e simțitor. Perele ajung mărime mijlocie, de culoare verde-gălbănie, pe o parte ruginie. Pentru desert și economie. Se coace prin Septembrie—Octombrie.

Untoasa lui Diel. Crește înalt și repede, e foarte resistant și nu alege pământul, nici locul, nici clima. Fructe mari, de culoare galbenă-roșcate și de un gust escelent. Pentru desert, piață și economie de primul rang. Să poate conserva până prin Decembrie.

Untoasa de colorarea lemnului. (Untoasa de pădure). Cere pământ bun, loc scutit și climă domoală. Fructe mari, de culoare galbenă-ruginie, pe partea de câtră soare roșu deschis și foarte mustoase. Se poate ținea până prin Noembrie.

Măr.

CULTIVAREA CUCURUZULUI (porumbului) după procedura lui Hermann.

Acest metod își ia dimensiuni tot mai mari și serioase și prin ținuturile noastre și este firmă speranță, că în curând se va introduce în toată țara, căci promite garanția, că și în anii secetoși va da rezultatele așteptate.

Metoda de întrebuințare este: Pământul în care are a se sămăna cucuruzul să fie deja arat bine de toamna la o afunzime de 10—12 țoli și bine gunoit. La gunoit se recomandă, ca un lucrător să meargă cu coșul de gunoiu pe brazdă aruncând binișor.

Astfel se lasă pământul brăzdat până primăvara, când dela 15 Aprilie până la jumătatea lunii lui Maiu. Acum pământul se ară din nou, se curăță buruiana (de cumva a crescut) cu grapa, se dă apoi cu tăvălugul să devină plan.

În urma aceasta se măsură pământul cu o sfoară și se marchează toată suprafața, se fac găurile la distanță de 50—60 cm. și se pune în gropi câte 3—4 boambe la afunzime de 5—6 cm. Să se observe bine distanța și liniile.

La săpat din cele 3—4 ițe răsărite să se lase numai 2, mult 3 cele mai puternice. Cele scoase să se delature și locul de unde s'a scos să se oblescă. Săpatul să se facă cu sapa trasă de cai în toate direcțiunile fără a se lăsa iarbă și pământul să rămână poros, ca să poată circula aerul.

Să vede că sistemul acesta al lui Hermann pretinde o deosebită îngrijire a pământului, însă mulțămît va fi plugarul, când va vedea toamna, că chiar în un an secetos, totuși produce pe un juger 22—25 măji metrice și încă calitate bună.

Astfel munca să reăplătește,

După „T. Blatt“ de D. Iarca.

„Reuniunea română agricolă din Sibiu“.

(Adunare genrală extraordinară.)

Sâmbătă, 6 Maiu a. c. Reuniunea română agricolă sibiană și-a ținut adunare generală extraordinară. La adunare au participat un număr mare de membri, dovadă aceasta despre interesul ce se poartă acestui așezământ, care a lucrat și lucrează la îmbunătățirea stării economiei noastre.

Adunarea a fost deschisă de presidentul Reuniunii, dl Dem. Comșa. Referentul dl P. Drăgits, prim-pretor, totodată membru în com. centr., cetește raportul comitetului în afacerea editării „Albumurilor“, din care reiasă, că din această întreprindere, Reuniunea pe lângă marele câștig moral, a avut și câștig material. Raportul, la propunerea membrului Ioan Banciu, s'a luat de adunare la cunoștință și în același timp s'a votat comitetului și în deosebi dlui president Demetriu Comșa mulțămîtă și recunoștință pentru zelul desvoltat la confecționarea Albumurilor.

În conformitate cu programul adunării trecându-se la alegerea comitetului,

dl president D. Comșa, declară că dsa se retrage irevocabil de la conducerea Reuniunii și roagă adunarea să și aleagă astfel de conducători, cari să contribuie și la mai mare înflorire a Reuniunii.

Părăsind dl Comșa adunarea, aceasta roagă pe vice-presidentul Reuniunii dl Pantalion Lucața să conducă adunarea, chemată a alege noul comitet.

Ocupând dl Lucața locul presidial se alege cu unanimitatea voturilor president, fostul vice-president Pant. Lucața; vice-president Ioan Chirca (Seliște); membri în comitet: Dr. P. Șpan și Vasilie Stan, profesori seminariali; Romul Simu, inv. pens; I. Lăpădat, secretar al II-lea al „Asociațiunii“; Petru Drăghits, prim-pretor; Dr. Ioan Popescu, proprietariu în Sibiel și Isidor Blaga, paroch în Lancrăm.

Eshauriată ordinea de zi, comitetul astfel ales s'a întrunit în ședință și a numit secretar pe fostul secretar Victor Tordășianu, cassar pe fostul cassar P. Ciora, controlor pe fostul controlor Emil Verzariu, custode a fost uumit Teodor Andreiu, grădinar, ear' archivar bibliotecar Oprea Steflea, vice-notar comitatens.

Comitetul central a stabilit pentru restul lunilor din anul 1905 următorii program de lucru:

Intruniri agricole se vor ținea în comunele *Avrig, Dobârca, Noul săsesc, Șugag, Șuramică, Săsăuși și Turnișor.*

Esposiția de vite anuală se va ținea în comuna *Veștem*, ear' cu scop de a înlesni procurarea de vite de prăsilă, Reuniunea acoardă micilor proprietari împrumuturi iettine, replătibile în rate. Pentru membrii cu locuința în *Gurartului* se va sorta o vițea rassa „Pinzgau“, dăruită de Reuniune.

În opidul *Mercurea* se va arangia a IV-a esposiție de poame; în *Seliște* se ține în zilele din 16—20 Maiu n. c. un curs de pomărit pentru învățătorii aplicați la conducerea școalelor de pomi comunale. Participanții la curs vor primi diurne. Câte un altoi (măr pătăl) s'au dăruit membrilor cu locuința în *Galiș și Aciliu*; s'au distrebut între membri pomi pădureți și s'au pus în vânzare altoi cu preț redus. Cuptorul de uscat poame sistem „Cazenille“ din *Seliște*, se va pune în funcțiune atât la uscatul de poame cât și la uscatul de legume.

Esperimente cu cultura *Soiei* se fac în comuna *Seliște* sub conducerea membrului din comitet Dr. I. Stoica și în *Tilișca* sub conducerea vicepresidentului I. Chirea.

Cei împărțșiți în trecut cu pădureți, semințe etc. vor fi rugați a face raport și despre rezultatele obținute.

Dirjecțiunile Insoțirilor de credit sistem „Raiffaisen“ și ale *Tovărășiiilor*

agricole sunt rugate a raporta despre afacerile lor din răspuțeri la alcătuirea de asemenea așezăminte.

Se vor împărți galițe de soiu, apoi coșnițe și alte unelte pentru cultivătorii de albine.

Se va lucra la desvârșirea școalei practice de economie din Săliște.

Adunarea generală ordinară se va ținea în comuna Săliște.

SFATURI PRACTICE

Tundeți părul la Cai.

Cele mai multe experențe de curând venite adeverează observațiunile zilnice, că vita tunsă este mai puternică, mai sprintenă, nu se ostenește așa de ușor și nu innădușește atâta ca vita căreia îi se lasă toată lungimea părului său. Astfel, caii netunși se cuprind lesne de nădușeală și se pot încălzi foarte ușor. Caii tunși, din potrivă, nădușesc mai puțin, sau dacă nădușala este aceeași ca și pentru caii cu păr lung, ei se usucă mai repede, și o mică frecătură cu șomoigul de paie e de ajuns să piară nădușala.

În armată ca și pe la multe persoane cu dare de mână din țara noastră, tunsul este în totdeauna practicat, și nu numai că el are însușirea să întrețină puternicia vitei, dar chiar el înlesnește îngrijirile curățeniei; deci, din aceste îngrijiri depinde buna stare a sănătății vitei.

D e l a

„Reuniunea de agricultură din c. Timiș“

Programul de activitate al societății economice comunale ca despărțeminte ale „Reuniunii de agricultură din comitatul Timiș“.

»Reuniunea de agricultură din comitatul Timiș«, care numără în ziua de azi aproape 4000 de membri, a înființat până acum în 41 de comune ale comitatului societăți economice comunale ca despărțeminte ale ei, pentru-că intrând pe această cale în legături mai strânse cu economii din acest comitat, se le poată sta mai ușor întru ajutor cu sfaturi și cu îndrumări, precum și la procurarea mai favorabilă a lucrurilor trebuincioase pentru lucrarea pământului și la valorisarea mai ușoară a produselor lui. Aceste societăți deși au un cerc de sine stătător, ele totuși numai atunci sunt în stare a arăta progrese frumoase în înaintarea economiei, dacă Reuniunea centrală de agricultură din Timișoara le dă mână de ajutor în activitatea lor. Pentru acest scop oficiul central al Reuniunii de agricultură din Timișoara a aflat de bine a com-

pune următorul program de activitate pentru societățile economice comunale:

1. Presidiul societății economice comunale este dator a comunica oficiului central al Reuniunii de agricultură din Timișoara obiectele, despre cari membri societății doresc a li-se ținea în decursul unei *prelegeri publice* din partea referentului Reuniunii ca specialist al științelor economice.

2. Pentru introducerea și propagarea *industrii de casă* la țărani se vor aranja din parte Reuniunii centrale în decursul unei cursuri practice, în cari un măestru expert, angajat de Reuniunea centrală pe spesele ei, va învăța pe oameni a împleți corfe de tot felul, pentru ca cei săraci să-și asigure un câștig stabil în bani prin vânzarea cu cu preț bun a corfelor, asigurată fiind această vânzare din partea oficiului central al Reuniunii din Timișoara. Tot acest oficiu a luat deja dispozițiile necesare pentru *furnisarea favorabilă a țesăturilor femești* dela sate, care furnisare se face prin mijlocirea unei societăți centrale din partea Reuniunii.

3. Societatea economică comună este datoră a înștiința oficiul central al Reuniunii din Timișoara despre aceea, că membrii societății dintre *plantele*, a căror vânzare cu preț bun o asigură Reuniunea centrală (precum este tutunul, cartofii pentru fabrica de spirt, apoi cânepa, inul și alte plante industriale), cu care dintre acestea plante voesc să facă încercare.

(Va urma).

Războiul ruso-japonez.

Lupta navală mult așteptată, nu s'a dat încă și nici nu se prevede măcar când se va da. Escadra lui Nebagotov a trecut la 5 Maiu pe la Singapore, e deci aproape de flota lui Rosdestvensky cu care se va uni. Probabil că această apropiată unire a încurajat escadra din Wladivostok a eși în largul mării și a ataca prin 4 torpiloare un vas japonez mai mic, pe care l'au incendiat, ear' pe căpitanul l'au prins. În Mandjuria nimic nou.

Tokio. Flancul drept și stâng japonez, a înaintat considerabil. Japonezii plănuiesc o invasiune în insula Sachalin.

Londra, 9 Maiu. Flota lui Nebagotov e deja numai la distanță de 100 klm. dela Saigon și'n apropierea acestui port frances mai multe năi încărcate cu cărbuni și provizii așteaptă sosirea flotei. Numai după ce și aceasta a treia flotă baltică va fi provisionată cu cele

necesare va putea pleca mai departe spre a se împreuna cu flota lui Rosdestvensky.

În Tokio sunt de credință că cele 3 flote rusești se vor împreuna la golful de lângă Tonking.

Flota admiralului Togo după cum se susține ar fi încă tot pe marea galbenă lângă portul Coreea pe când încrușișătoarele și torpiloarele sunt la posturile lor de pază.

NOUȚĂȚI

Abonamente la „Bunul Econom“ se pot face în fiecare timp, cu prețul din fruntea foii.

Domnii cari au primit foaia până acum și n'au trimis încă prețul de abonament, sunt rugați să binevoiască a-l achita urgent.

† *Nicolau Bârsan*, paroch gr.-or. român emeritat și inv. în penziune, după scurte suferințe fiind împărțșit cu sf. taine ale mnribunzilor ș'a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului Marți în 26 Aprilie (9 Maiu st. n.) a. c. dimineața la 2^{1/2} oare în etate de 74 ani, servind la sf. altar ca preot 45 ani. Rămășițele pămênțești ale scumpului nostru defunct s'au așezat spre odichnă eternă, Joi în 28 Aprilie (11 Maiu st. n.) a. c. la 2 oare p. m. în cimiterul gr.-or. din loc. Orăștie, în 26 Aprilie (9 Maiu st. n.) 1905. Fierina ușoară și memoria binecuvântată!

Dr. Victor Deleu din Sălagiu a dat a doua zi de paști cenzura de avocat la Budapesta.

Hymen. Elena Hosszu de Mesteacăn și *Dr. Ioan Vajda Voevod* de Gârboiu, logodiți.

— *Elena Grindean* și *George I. Trifan*, (Sibiu), fidanțați

Pustiirea unui muzeu vestit. Duminică dimineața s'a escat un foc mare în museul din Moscva, mistuind secția științelor naturale și făcând pagube enorme și în bibliotecă și în o altă secție a museului. Colecțiile pustiite, a căror valoare e de mai multe milioane, erau asigurate numai pe 150.000 de ruble.

† *Leontin Pușcartu*, paroch și protopop onorific în Sohodolul Branului, a repausat în 26 Aprilie v. în comuna Sohodol. Înormântarea s'a făcut Joi, 28 Aprilie v. în cripta familiară din Sohodol. — Adresăm întristatei familii a repausatului, fraților și rudelor condolențele noastre cele mai sincere.

Starea sămênăturilor în România. Din scirile telegrafice primite la ministerul de interne cu privire la starea sămênăturilor din toată țara, se constată că grăul de toamnă, orzul și rapița sun foarte frumoase. Pomii fructiferi sunt plini de flori și

promit mult. Tăiatul și legatul viilor s'a terminat pretutindeni. Arăturile și sămănăturile de primăvară continuă cu activitate. Insecte nu s'au prea ivit din cauza timpului friguros de până acum câteva zile. Totuși pe sămănăturile de rapiță din câteva județe sa'u ivit numărăroși gândaci, cari le aduc mari pagube.

Necrolog. *Nicolae Neamțu*, diacon și inv. penz. fost membru al mai multor reuniuni din afară și secretar al tuturor reuniunilor din Seliște după un morb greu și îndelungat, a răposat în 24 Aprilie (7 Maiu) 1905, la orele 6 dimineața, în etate de 45 ani; în 19-lea an al fericitei sale căsătorii, în al 18-lea an al diaconiei, după un serviciu de 16 ani de funcțiune învățătorească îndepliniți cu zel și abnegațiune; lăsându-și în adâncă întristare iubita și soție Ana născută Sârbu și 4 copii minoreni. Fie-i țărâna ușoară!

Nou protopop militar. Ni-se comunică din Viena, că M. Sa a numit protopop militar pe preotul militar Pavel Boldea și că decretul a fost înmănat părintelui Boldea tocmai în prima zi de Paști. Colonia română din Viena intrunită în seara zilei aceleia la »convenirea socială« a »clubului român«, a făcut părintelui Boldea frumoase ovațiuni din prilejul acestei avansări. Gratulăm!

Mare defraudare. La reuniunea regiolară de albinărit, cu sediul în Budapesta, s'a constatat o defraudare de 80000 coroane, respective secretarul Reuniunii Ioan Binder nu-și poate da socoteală despre această sumă. Binder va fi tras în judecată, dar restituirea banilor defraudați cadă nu numai în sarcina lui Binder, ci în a tuturor funcționarilor reuniunii.

Rectificare. La Nr. 17 pag. 4 la mijloc jos: Metod de a spăla lâna etc. în șirul dinaintea celui din urmă s'a strecurat o eroare de tipar, în loc de băncile are a se înțelege *bănciile (boltele)*.

Fidanjări. Dl Eugen Muntean, inginer la marina Majestății Sale în Pola, s'a logodit cu d-șoara Georgina Popovici, fiica Prea On. dn. protopop Alexandru P. Popovici din Oravița. Felicitări!

Dl Dr. Ioan Gaita din Făget a dat a treia zi de Paști cenzura de avocat la Budapesta.

Catastrofă cu 11 morți. Zece fete, o nevastă și 2 bărbați din comunele Venyige și Szekeres (com. Sătmăr) s'au suit Luni la amezai într'o luntre, ca să treacă peste riul Someș. La mijlocul riului luntrea s'a răsturnat și toți au căzut în apă. Bărbații au reușit să scape de moartea sigură, dar fetele și nevasta s'au înecat. 7 cadavere au fost aflate și scoase la țerm.

† **Nicolau Fabian** inv. în penziune, a încetat din viață la 30 April st. n. în noaptea

și ceasul Invierii Domnulul Nostru Isus Christos, în anul al 69-lea al laborioasei sale vieți și al 44-lea al fericitei sale căsătorii, după un îndelungat morb, împărțit fiind cu sfințele Taine. Rămășițele pământești au fost înmormântate la 2 Maiu în cimiteriul gr.-cat. din Bârsana. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Soldații se învețe și agricultura. Pe lângă instalarea de stupării, Ministrul de războiu al României, generalul Manu a hotărât să înființeze în casarme și cursuri practice de agricultură pentru soldații activi, ca soldații să învețe lucrarea rațională a solului și tehnica modernă a economiei de câmp, pentru a putea apoi pune în praxă cunoștințele lor pe terenul agriculturii. Felicităm această idee salutară!

Foc mare. În Baja a bătuit Sâmbătă un incendiu cumplit, care a mistuit 60 case. Trei persoane au ars de vii. Grăbiți și asigurați olatele, că grija bună evită primejdia rea.

Cursul de stupărit la șcala economică a statului ținând în Gödöllő, precum anunță „*Erdély gazda*“ din Cluj în urma emisului ministrului de agricultură s'a modificat: Pentru ascultători dela școala superioară a medicinei veterinare va fi un curs supletoriu din 22 Maiu—3 Juniu, dela 1 până 20 Maiu proprietari mici, din 5—18 Junie păztori de pădure, din 20 Junie până în 5 Juliu preoții, din 8 până în 29 Julie și din 3—23 August învățători populari și în fine din 25 August până în 8 Septembrie 1905 va fi curs de învățtoare și alte femei.

La acest curs întreținerea se capătă gratuit taxa trenului este pe jumătate și la încheierea cursului participanți primesc mai multe unelte gratis.

Petițiile au a se înainta prin oficiile pretoriale concernente.

Zece mii de franci pentru o palmă. În Antwerpen (Olanda) un comerciant a palmuit pe un »prietin« al său în o cafenea, ear' companionul comerciantului i-a ajutat cu ploierul. Palmuitul a dus cauza la judecatorie, cerând 100.000 de franci ca despăgubire pentru durerea și ofensa îndurată. Judecătoria însă i-a judecat ca despăgubire numai zece mii de franci.

Al 69-lea! Cassariatul »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu« a solvit ajutoriul statutar după răposatul membru al Reuniunii, veduva de căpitan *Emilia Noreck*. Acesta este al 69-lea cas de moarte în sinul Reuniunii române de înmormântare.

Industria din patrie. Firma de fabrică Carol Wein Comp. în nr. de azi al foiei a publicat sub titlul »Atențiune« arătându-se special scopul și în prima linie se recomandă spre on. atențiune găzdoaielor

noastre. Să cumpărăm numai unde se adă mărfuri din patrie, prin cea-ce contribuim ca multe mii de mâni sîrguitoare să și găsească de lucru, deci prin aceasta contribuim și la consolidarea economică a națiunii.

Cauțiunea. Cu ocaziunea ultimei opere din redouta din capitală un locotent dela husari făcu cunoștință cu o gentilă demoazelă din elită.

Nu după mult timp tinărul oficer peți mâna fetișoarei. Tatăl ei-un funcționar de mare poziție în minister căzu în mare perplexitate, căci nu avea avere de a oferi cauțiunea necesară. Astfel ofițerul se depărtă din casa familiei demoazelei tare mâhnit; familia fetei încă deveni înrijată și tristă. Ofițerul arși repăsit bucuros din armată, însă nu era sigur de un post în stadiu civil.

Nu trecu mult și fu invitat earăși la familia fetei. Toți ai casei cu fețele vesele i comunicară junelui ofițer, că a ajutat D-zeu și acum dispun numai de cauțiune dar și de trusoul necesar fetei. Cum? Un frate al fetei luase la ziua nașterii lui un sort de loterie de clasa după călindarul din *Banca lui Torok din Budapesta* și i'l dăruie fetei. Din norocire cu acel sort făcu un câștig principal. Amorosul ofițer și frumoșica domnișoară în curând se căsătoriră devenind o familie fericită și aleasă din capitală.

„Când norocul 'și schimbă pasul,
N'aduce anul ce aduce ceasul.“

Cine e chinuit de reumatism, podagră, vijăit de urechi, migrenă? Dacă pătimizește cineva de morburile acestea, folosească crucea dublă electro-magnetică, inventată de dl Albert müller (Budapesta, V. Vadász u. 42/G., nr. 86967, care produce rezultate vimitoare în privința morburilor amintite mai sus. Epistolele de mulțumită sunt nenumărate dovedind toate efectul uimitor produs de aceasta cruce, cum se poate vedea aceasta, între altele, și din epistola dlui Ludvig Veiser, organist în Pojon.

Corneliu Demeter. Apotecar în Orăștie. Apoteca N. Vlad are de vânzare »peronospin« mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporiei, la stropirea viilor.

Acesta e probat ca cel mai bun, și prin folosință s'a dovedit a fi mai cu efect ca piatra vânătoare sau alte asemenea mijloace, și e totodată cel mai lesne. E preparatul meu propriu. Prețul unui pachet 40 fil. Fie-care pachet e provăzut cu numele meu, și cu instrucțiune de întrebuintare.

Stropirea cu „Peronospin“ e mai bine dacă se face în zi senină; pe timp noros ori ploios nu, nici contra vântului.

Dar „Peronospin“-ul, afară de vii se poate folosi cu efect admirabil contra boalei de grupene, cum și la stărpirea omidelor și insectelor stricacioase la pomi; contra păduchilor de trandafiri (la trandafiri fără var), și la desinfectarea cotețelor de galițe.

POȘTA REDACȚIUNEI

Dlui **I. Cl. J.** în G. descrierea concertului s'a făcut deja pe scurt în Nr. 17 deci sosind cam târziu și fiind alt material aranjat, nu s'a putut culege; dealmintrea credem că laudatorul publicat este suficient.

Observările făcute de unele foi economice, că Dl Urbean, administratoarele domeniilor coroanei din România, cumcă ar fi oferit semănță de *soia* cu prețuri de 90 bani 1 kgr. nu le putem admite, căci noi ne am adresat cătră acest domn deja în Februarie a. c. și prosedem răspuns, că n'are de loc sămănță de vânzare — fiind recolta anului trecut de tot slabă; se poate că terminând Dsa sămănătul și distribuirea *soiei* în țară ia mai rămas vre-o cantitate mai slăbuță nu ca a noastră, care am procurato scump și cu mari spese.

Dlui **G. B. P.** în Brașov. Nea surprins, că ați returnat ear foaia, deși la Paști ați promis că chiar de nu o veți ceti veți plăti câteva exemplare, având a le trimite la economi.

Têrgurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 1—7 Maiu v. 1905.

<i>Duminică</i>	1. Goroslăul depe Someș.
<i>Luni</i>	2. Borșneul mare Petroșeni.
	3. Gyarmata. Hîdecut. Săn-Mărtinul-Homorodului. Trăscău.
<i>Mărti</i>	4. Bistrița.
<i>Mercuri</i>	5. Becicherecul mare.
<i>Joi</i>	6. Chibed Ispánmező.
<i>Vineri</i>	7. Bateș. Jucul de jos. Mocrin. Poiana sâr.
<i>Sâmbătă</i>	

Calendarul vechiu și nou al săptămânei.

Dumin. Mironosițelor, ev. Marcu c. 15, gl. 2. v. 3.

<i>Dum.</i>	1 Pr. Ieremia	14 Bonifaciu
<i>Luni</i>	2 P. Atanasie	15 Sofia
<i>Mărti</i>	3 M. Timotciu	16 Ioan
<i>Merc.</i>	4 M. Pelagia	17 Pascalie
<i>Joi</i>	5 M. Irina	18 Venantius
<i>Vineri</i>	6 Dreptul Iov	19 Petr. Celestin
<i>Sâmb.</i>	7 M. Acachie	20 Bernardin

Redactor resp. VASILE DOMȘA, protopresbiter.

CUMPĂRAȚI!

Biblioteca »Bunul Econom«

Din această bibliotecă se pot comanda următoarele broșuri:

- »Nutrețurile ierboase, cositurile, prepararea fânului și pășunile«.
- »Economia porcilor, oilor și a caprelor«.
- »Sămănța plantelor agricole și sămănătul lor«.
- »Ingrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor«.
- »Economia vitelor sau Zootechnia generală«.
- »Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a ale îmbunătăți«.
- »Agricultura generală. Lucrarea pământului. Plugul, grapa, tăvălogul și alte instrumente de mărunțit pământul«.
- »Ingrășemintele. Irigațiunile (udarea pământului).

9—10. »Prăsirea paserilor de casă (gălițe hoare). Găinile, curcile, găinușele (bibili-cce), gășcele, rațele, porumbii (porumbeii)«.

11. »Cultura cerealelor. (Grăul, săcara orzul, ovėsul, meiul, liirișca, cucuruzul (porumbul)«.

12. Cartoful, napul (sfecia), inul, cânepa, rapia fasolea, linteaa, mazărea, și cultura lor.

13. »Economia cailor, vitelor mari cunute și bivolilor«.

Prețul unei broșuri 30 fil. pentru România 50 bani.

Comandele au ase adresa la administrațiunea »Bunului econom« Orăștie, Szászváros.

Sunt potrivite pentru prelegerile publice populare și pentru toți agronomii și proprietarii de pământ.

De vânzare

se află beuturi bune și curate

la

Daniel Zerbes

în Orăștie, strada Pantofarilor Nr. 4

Vin alb și negru Schiller, dus afară
litru per . . . . . 72 fileri
Cumpărându-se à 5 litri 64 fileri

Vin din recolta anului trecut 60 fil.
Oțet de vin excelent . . . . . 80 «
Silvoriu din cultivarea proprie 50° tare
dus afară în case litru per 1 c. 60 fil.
Cumpărându-se câte 5 litri 1 « 40 «

Vinars de prune (țuică) de 2 ani, producție proprie, fert simplu, dus afară litru per . . . . . 56 fileri.
Luându-se câte 5 litri 52 fileri.
Spirt litru per . . . . . 1 cor. 20 fil.

La sub vânzatori cu preț și mai estin.

De vânzare.

Să află în Orăștie 2 omnibuse de hôtél în stare bună cu preț convenabil, asemenea un fiacker și mai multe obiecte de cafea și birt solide (vase, tacâmuri, servete, fețe de masă, șeici de cafea etc.!

Informațiuni la administrația acestei foi. 3—3

„DACIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: Orăștie (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5¹/₂%.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de dăduni.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se resolvează fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

15— Direcțiunea.

Atențiune!

Veritabilă marfă de Sepeș de calitate cea mai încrezută de bună și vestită.

Pânză de in și articole de damast,

se pot afla în fie-care prăvălie mai mare.

Marca de scutire a fabricii înregistrate din Késmark.

Fabricatele din Késmark care sunt

provăzute cu marca aceasta.

8-10

FABRICAT DIN PATRIE

37 CLOȚANI MORȚI

au aflat Dl Sohr din Oberaula după împrăștierea renumitei paste

„RATTENTOD“

moartea cloțanilor, care se află de vânzare la Felix Immisch în Delizsch (Austria) cu prețul în Carton à 50 pfe-nici și 1 Markă seau 60 fill. și 1 cor. 20 filleri.

Pentru 5 coroane

trimit 4 1/2 chilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin, iorgovan, viorele, resedă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

Tusea!

Cine suferă de ea, să folosească

Karamellele lui Kaiser

singure mijloace pentru alinarea și vindecarea acestor dureri.

2740

de dovezi autentice constată efectul sigur la: **tuse, răgușeală, catar și curățire de flegmă.**

Pachetele sunt à 20 și à 40 fileri în toate farmaciile și în Orăștie la apoteca **Josef Graffius.**

Căutați să fie cu marca de scutire din depozitul „Trei brazi“.

5-12

!!Noroc deosebit la Török!!

De neîntrecut

este norocul, care favorizează colecturile noastre principale.

Mai mult de **19 milioane cor.** am plătit noi în scurt timp, mușteriiilor nostri. Singur în ultimele 6 luni

cele mai mari 2 câștiguri

și anume:

marele premiu de **602.000 cor.** pe Nr. 98924.

cel mai mare câștig de **400.000** » » » 83451

și câștigul de **100.000, 80.000, 70.000, 60.000**

25.000, 20.000, mai multe de **15.000 și 10.000**

și afară de acestea încă multe alte câștiguri însemnate.

Având deci loteria aceasta cele mai multe șanse de câștig dintre toate loteriile din lume, îndemnăm pe fie-care ca dela noi să-și procure losurile. — În a 16-a loterie de clasă reg. ung. se vor trage din nou din

110.000 losuri 55.000

câștiguri în bani. În total se vor sorti în curs de 5 luni enorma sumă de **14 milioane 459.000 cor.**

Ein Jeder suche seinen Namen!

(welcher alphabetisch geordnet zu finden ist.)

Ein Jeder versuche sein Glück mit derjenigen Nummer, welche neben seinem Namen oder dem eines seiner Familienmitglieder verzeichnet steht.

Adám	982	Cecilia	83156	Gellért	72630	János	82957	Manó	83259	Salamon	2895
Adél	4143	Celestin	83519	Gereben	82949	Jenő	83245	Marcel	2381	Samu	7979
Adolár	12302	Dániel	2778	Gergely	83216	Jolán	4877	Margit	7289	Sándor	17763
Adolf	20422	Dávid	5637	Géza	2797	Jónas	7260	Mária	17707	Sári	22019
Agnes	22511	Dénes	12426	Gizella	5649	Jozsa	13220	Márkus	22014	Sarolta	24029
Agoston	24242	Dezso	20983	Gusztáv	13151	József	21452	Mártha	24003	Sebestyén	24289
Aladár	28818	Domokos	23006	György	21145	Judith	24095	Márton	24274	Simon	40746
Albert	44360	Dóra	24258	Győző	23018	Juliska	24358	Matild	40705	Szeréna	57716
Alfréd	49119	Dorotea	29529	Gyula	24268	Kálmán	40482	Matyas	56692	Taksony	59575
Akos	72643	Edith	56419	Helena	29633	Karolin	56572	Melánia	59584	Tamas	89973
Amália	82811	Ede	59159	Hedwig	29525	Károly	59505	Monyhért	80019	Taszió	83022
Ambrus	83146	Edwin	72622	Henriette	59167	Katinka	72645	Mihály	83006	Torus	83300
Andor	83505	Elek	82836	Henrik	72633	Kazmer	82960	Miklós	83273	Tibor	2898
András	980	Elemér	83164	Hermann	82954	Kelemen	82446	Miksa	2890	Tihamér	8504
Anna	4948	Emil	83520	Hermína	83217	Klára	2878	Milán	7288	Timon	18662
Antal	12417	Emma	2784	Hilda	2799	Klotild	7266	Mór	17788	Tivadar	22027
Aranka	20593	Endre	5641	Hubert	6318	Kornél	16863	Móric	22016	Tóbiás	24065
Armánd	22514	Ernő	12433	Hugó	13154	Kornélia	23002	Nándor	24014	Urbán	24285
Arnold	21218	Ernesztin	21142	Humbert	21147	Kristóf	23097	Narcisz	24279	Vалéria	40789
Árpád	28828	Erwin	23007	Idolyka	29077	Krisztina	24365	Olga	40745	Vazul	58013
Arthur	44389	Eva	24259	Iduska	24270	Lajos	40486	Oliver	57008	Vendel	59586
Aurél	59142	Erzsébet	29536	Ignao	29547	László	59578	Orbán	59566	Viktor	83974
Atila	72615	Eszter	56471	Ilka	56552	Laura	59582	Oszkár	80433	Viktoria	23047
Balázs	82826	Etel	59163	Illes	59168	Lázár	73076	Ottó	83008	Vilbáld	83302
Bálint	83159	Fabián	72625	Ilma	72639	Lénárt	82962	Ódón	83281	Vilma	2300
Barnabás	83511	Félix	82537	Iloa	82955	Lenke	83255	Pál	2892	Vilmos	3618
Béla	2749	Ferdinánd	83215	Imre	58225	Leo	2879	Paula	7300	Vinco	18655
Benedek	5495	Ferenc	83531	Ince	2376	Leonia	7278	Petronella	17740	Virgil	22029
Bernát	12424	Flóra	2797	Ipoly	6432	Lidia	17950	Péter	22017	Zoltán	24044
Berta	20978	Franciska	5642	Iren	18229	Lipót	22009	Piroska	24017	Zsigmond	25156
Bertalan	22523	Frida	12435	Irma	21148	Lóránt	24100	Pista	24288	Zsófia	42270
Blanka	24254	Frigyes	21144	István	25092	Lothár	24373	Rafael	40742	Zsuzsanna	58021
Bodog	28886	Fülöp	23009	Izabella	24354	Lórina	40702	Regina	57486		
Bogdán	56273	Gábor	24268	Isidor	40464	Ludmilla	56687	Richard	59573		
Borbála	59145	Gabriella	29541	Iván	56556	Luiza	59566	Róbert	80629		
Boriska	72618	Gáspár	56511	Jakab	59208	Malvin	73133	Rózsika	83020		
Brunó	82883	Gedeon	59164	Janka	72644	Manfréd	82975	Rudolf	83296		

Cel mai mare câștig evaluează **1.000.000** coroane.

Special 1 premiu cu **600.000**, 1 câștig à **400.000**, 1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à **80.000**, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**, 1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**, 8 à **15.000**, 35 à **10.000**, și multe altele;

Costul losurilor originale de clasa I. este:

pentru o optime (1/8) fl. -75 sau cor. 150 pentru un pătr. (1/4) fl. 150 sau cor. 30 —
" o jumăt. (1/2) " 3— " " 6— " întreg (1) " 6— " " 12—
și se trimite cu ramburs sau în urma trimiterii anticipată a banilor

= Planurile oficiale se trimite gratis. =

Cererile pentru losuri originale rugăm a le face cu încredere până în **15 Maiu n. a. c. la**

A. Török & Co.

Casă cea mai mare de bancă în Budapesta.

Cel mai mare debitant al Ungariei în loteria de clasă.

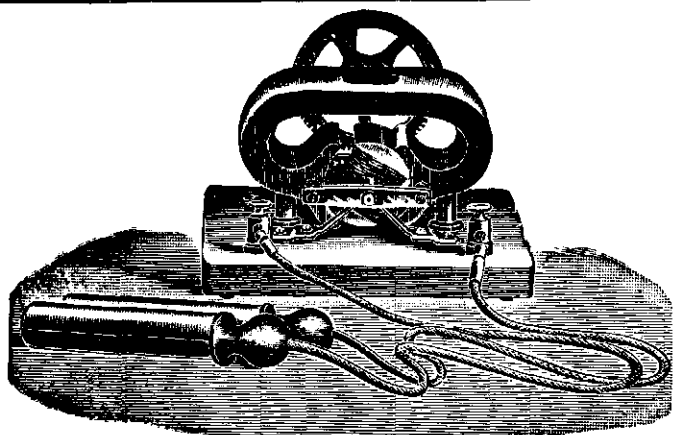
Secțiunile loteriei de clasă a colecturii noastre principale sunt:

Centrala: Theresienring 46/a.

1. filială: Waitznerring 4/a

2. filială: Museumring 11/a

3. filială: Elisabethring 54/a

„ELEKTROPHOR.“

Aparatul original american electro-medical se poate singur folosi, contribuie la întinerirea și lungirea vieții.

Electricitatea este viață!

Dau sfat tuturor oamenilor de o construcție mai slabă și să procure acest aparat, căci el conținând electricitate, întărește nervii, reînnoiește sângele, agerește simțirile, activează o lucrare normală a sângelui și a sistemului nervos, scutește de multe morhuri.

Dr. Bourg, membru al facultății de medicină din Paris astfel raportează: Prin înțeluirea acestui aparat s'au vindecat nu numai podagra, reumatismul, junghiuri, histerie, astmă în sute de cazuri, alinând toate acestea, unde măiestria și dibăcia medicilor fu zadarnică, dar' a ajutat la toate boalele de nervositate, dureri de cap, colică, surditate de urechi, insomnie, hypochondrie, cu deosebire la hemoroide a evaluat în câte-va zile, une-ori deja după câte-va ore o alinare miraculoasă și îndosebi la cele mai grele morhuri femești aflară bolnavele tămăduire sigură și chiar la femeile în stare binecuvântată. Prețul unui aparat mic complet **20 coroane**. (Numai pentru cei tare simțitori). Prețul unui aparat mare complet **30 coroane**. (Pentru vindecarea suferinșilor cerbicoși). Trimiterea se face cu mandate postale sau prin ramburs.

ANTREPRISA ELECTROPHORA

Budapesta, VIII. strada Aggteleki Nr. 15/E.

„MINERVA“ institut tipografic în Orăștie.

Efectuește ori-ce lucrări aparținătoare artei tipografice.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spagerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de casse de fer și oțel

alui

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

S-trada Dumbrăvii Nr. 3.

Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

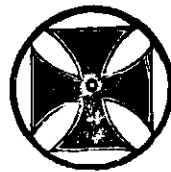
Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviorează

Deosebită atențiune rării, că acest aparat de 20

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

e a se da imprejuvindecă boale vechi de ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârçiuiri de inimă, asma, auzul greu, sgârçiuiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimita banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja eftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

folosibil la morhuri cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42G. colțul strada Kálmán.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decemvrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual“ sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de rășbel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acci indivizi cari sunr în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și rășbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cca mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:

Budapesta, VI, Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi.

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

16-52